

පවිත්‍රත්වය පිළිබඳ බෞද්ධ විග්‍රහයන් පැහැනන විශිෂ්ටතාව: දාර්ශනික අධ්‍යයනයක්

දිල්ශාන් මනෝජී රාජපක්ෂ^{1*}

පුද්ගලයාගේ කායික හා මානසික ප්‍රසන්න පැවැත්ම උදෙසා බුදුසමය භාවිත කරන ප්‍රධාන සංකල්ප දෙකක් හඳුනාගත හැකි ය. එනම්, විසුද්ධිය හා විමුක්තිය යි. පවිත්‍ර වීම, පවිත්‍ර කිරීම, වමරසසෙජ්චසදබ්* යන අර්ථයන්හි යෙදෙන “විසුද්ධි” යන පදය තුළින් අපවිත්‍ර කාරක තුළින් පිරිසිදු කිරීම” යනුවෙන් සරල අර්ථයෙහි භාවිතා වේ. නිදහස් වීම, නිදහස් කිරීම (freedom, emancipation, liberation) යනාදී අරුත් “විමුක්ති” යන පදයෙන් ගම්‍ය වේ. බුදුසමය මෙම පද දෙකෙන් ම පුද්ගලයාගේ කායික හා මානසික යන අංශ දෙක ම සාකච්ඡා කර තිබෙන්නේ ලෞකික හා ආධ්‍යාත්මික පදනමක් තුළ බව සඳහන් කළ යුතු ය. බුදුරදුන් නොපැහැදුනුවන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිසත්, පැහැදුනුවන්ගේ ප්‍රසාදය වැඩි දියුණු වීම පිණිසත් හික්ෂුවගේ බාහිර පැවැත්ම සකසා ගැනීම උදෙසා දෙසු ශික්ෂා රැසක් විනය පිටකයෙන් හමුවේ. කායික පවිත්‍රතාවය මෙන් ම විසුද්ධිය හා විමුක්තිය යන පද තුළින් බුදුරදුන් පුද්ගලයාගේ මානසික පවිත්‍රතාවය ද අවධාරණය කර තිබේ. ඇතැම් විට පෙළෙහි සුද්ධි හා විමුක්ති යන පද නිර්වාණය හැඳින්වීම සඳහා පර්යාය කොට තිබෙනු දැකිය හැකි ය. ඒ අනුව මෙම පර්යේෂණයේ දී සාකච්ඡා කෙරෙනුයේ පවිත්‍රත්වය පිළිබඳ බෞද්ධ විග්‍රහයන් පැහැනන විශිෂ්ටතාව වන අතර මෙම අධ්‍යයනය මූලාශ්‍රය මත පදනම් වන්නකි.

කොතරම් කැපවීමෙන් පවිත්‍රත්වය අරමුණු කෙරෙහි හුදු භෞතික මාධ්‍යවලින් පමණක් පවිත්‍රත්වය ලැබීමට නො හැකි බවත් ඒ සඳහා සිය ආධ්‍යාත්මික කැපකිරීමක් ද කළ යුතු බවත් එය වනාහි හුදු ප්‍රාර්ථනාමය පදනමින් ඔබ්බට ගිය වරණාත්මක පදනමක් බව බෞද්ධ විග්‍රහය යි. පවිත්‍රතාව පිළිබඳ සංකල්පය තවදුරටත් පුද්ගල මානසික අංශය තුළින් ඉදිරියට ගෙන යන බුදුසමය අභ්‍යන්තර විශුද්ධිය නොහොත් විමුක්තිය සලසන විශුද්ධි මාර්ගයක් නොහොත් විමුක්ති මාර්ගයක් අවධාරණය කරයි. අපවිත්‍ර, කිලිටි යන අරුත්හි යෙදෙන එය පෙළ දහම තුළ වඩාත් අවධාරණය වන්නේ සිතෙහි ක්‍රියාකාරිත්වයට සෘණාත්මක බලපෑම් කරන ප්‍රබල සාධකයක් ලෙස ගෙනහැර දක්වමිනි. ශරීරය රෝගාතුරු වුව ද සිත රෝගාතුරු වීම බරපතල කරුණක් ලෙස බුදුසමය පෙන්වා දෙන්නේ කෙළෙස් නිසා දුෂ්‍ය වන සිත කරණ කොට ගෙන මිනිසුන් ද අපිරිසිදු වන බව යි. සිතෙහි පවිත්‍රතාවට බාධා පමුණුවන කෙළෙස් ස්වභාවය අනුව විවිධාකාරයෙන් හැඳින්වෙන අතර එම කිලිටි ලක්ෂණවලින් සිත පිරිසිදු කර ගැනීම, නිදහස් කර ගැනීම තුළින් එය උත්තරීතර බවටත්, නිර්මල බවටත් පත් වේ. බුදුරදුන් පුද්ගලයාගේ චිත්ත පාරිශුද්ධිය සඳහා අනුගමනය කළ ප්‍රතිකාර ක්‍රම දෙකක් පෙළ දහමේ ආර්ය වමනය හා ආර්ය විරේචනය යනුවෙන් සඳහන් වෙයි. ප්‍රසන්නවත් පැවැත්මක් සඳහා කායික පාරිශුද්ධිය අවධාරණය කරන බුදුසමය නිර්වාණගාමී ප්‍රතිපදාව විෂයෙහි සංසාරගත දුක ප්‍රභාණය කිරීමට කෙළෙස්වලින් සිත මුදවා ගත යුතු බව පෙන්වා දෙයි. මේ යටතේ අපවිත්‍ර කාරකවලින් සිත පිරිසිදු කර ගැනීම විශුද්ධිය යන පදය තුළින් ද අපවිත්‍ර කාරකවලින් සිත නිදහස් කර ගැනීම විමුක්ති යන පදය තුළින් ද විග්‍රහ කර තිබෙන අයුරු දැකිය හැකි ය. පරම නිෂ්ටාව අභිප්‍රාය කොට ගත් පුද්ගලයා පවිත්‍රත්වය අතරින් ද මනසට විශේෂ තැනක් ලබා දිය යුතු ය. එබැවින් පවිත්‍රත්වය විෂයෙහි බෞද්ධ සංකල්පය තුළින් බුදුසමය මිනිස් මනස පිළිබඳ අතිශය ගැඹුරු විග්‍රහයක් සිදුකර ඇති බව මෙයින් පැහැදිලි වේ.

ප්‍රමුඛ පද: පවිත්‍රත්වය, විශුද්ධිය, විමුක්තිය, ක්ලේෂ (කෙළෙස්), බුදුදහම

¹ කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය ශ්‍රී ලංකාව *dilshanmanojrajapaksha@gmail.com